STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Strategie podpory žáků a prevence předčasného ukončení vzdělávání

Vypracovala: Ing. Zdena Brousilová

Platnost od: 1. 9. 2026

Účel a cíle

Strategie stanovuje jednotný postup školy při včasném rozpoznání, prevenci a řešení školní neúspěšnosti. Cílem je podpořit pravidelnou docházku, motivaci, úspěšné dokončení oboru a přiměřenou spolupráci školy, žáka a rodiny.

Rizikové signály

- opakované neomluvené nebo vysoké omluvené absence, pozdní příchody a předčasné odchody
- opakované neúspěchy v hodnocení, neodevzdané úkoly, nepřipravenost a ztráta motivace
- potíže při přechodu na střední školu, změně oboru, při teoretickém vyučování nebo odborném výcviku
- zhoršení vztahů ve třídě, šikana, psychická nepohoda, rodinné či sociální obtíže
- riziko předčasného ukončení vzdělávání, problémy s dopravou, ubytováním nebo materiálním zajištěním

Postup školy

1. Vyučující a třídní učitel zaznamenají konkrétní pozorování a ověří, zda žák rozumí možnostem podpory.
2. Třídní učitel projedná situaci se žákem v soukromí, stanoví dosažitelné kroky a přiměřený termín vyhodnocení.
3. Při opakování obtíží třídní učitel zapojí podle povahy potíží vedení školy, výchovného poradce, školního metodika prevence nebo školního psychologa.
4. Podle situace se kontaktuje zákonný zástupce nezletilého žáka, u zletilého žáka se respektuje jeho právní postavení a pravidla školy.
5. Vytvoří se stručný plán podpory: cíle, odpovědné osoby, termíny, způsob kontroly a případné úpravy podmínek vzdělávání.
6. Je-li třeba, škola doporučí kontakt se školským poradenským zařízením, střediskem výchovné péče, sociální službou či zdravotnickým odborníkem.
7. Po dohodnutém období se vyhodnotí pokrok. Při neúspěchu se opatření upraví a situace se projedná s vedením školy.

Možnosti podpory

- průběžné konzultace a doučování v rámci možností školy;
- jasně formulované úkoly, rozdělení rozsáhlejší práce na menší kroky a zpětná vazba
- individuální konzultace s vyučujícími, třídním učitelem nebo poradenským pracovištěm
- koordinace požadavků teoretického vyučování, odborného výcviku a domova mládeže
- podpora při organizaci učení, docházky, dopravy a komunikace se školou

Rozdělení odpovědností

Vyučující předává třídnímu učiteli věcné informace o výkonu a absenci. Třídní učitel koordinuje komunikaci a sleduje vývoj. Výchovný poradce pomáhá s poradenskou podporou a vzdělávací dráhou. Školní metodik prevence řeší související rizikové chování a koordinuje prevenci. Školní psycholog poskytuje podporu v rozsahu své odbornosti. Zástupci pro teoretické vyučování a odborný výcvik koordinují postupy mezi pracovišti, vedení školy řeší závažné a opakované případy.

Evidence a ochrana informací

Zaznamenávají se pouze potřebné, věcné a ověřitelné informace, přijatá opatření a termíny vyhodnocení. Přístup k záznamům mají pouze oprávněné osoby. Informace se předávají v nezbytném rozsahu a v souladu s právními předpisy o ochraně osobních údajů.

Včasné rozpoznání a individuální plán podpory

Za varovný signál se nepovažuje pouze nedostatečná známka. Sleduje se docházka, přípravy, výsledky v jednotlivých předmětech, vztahy ve třídě, zdravotní či sociální okolnosti a schopnosti.

Při prvních obtížích třídní učitel naváže se žákem věcný a podpůrný rozhovor, zjistí jeho pohled na situaci a společně stanoví krátkodobé, dosažitelné kroky. Podle povahy obtíží se zapojí vyučující, třídní učitel, učitel odborného výcviku, výchovný poradce, školní psycholog, metodik prevence nebo vedení školy.

U opakovaných potíží se dohodne plán podpory: konkrétní cíl, odpovědná osoba, termín kontroly a způsob vyhodnocení. Opatření mohou zahrnovat doučování, rozložení úkolů, pravidelnou kontrolu přípravy, konzultace, podporu adaptace, řešení absence nebo kontakt se školským poradenským zařízením.

Pokud je žák nezletilý, škola přiměřeně a včas komunikuje se zákonným zástupcem. U zletilého žáka se respektuje jeho právní postavení a soukromí, informace dalším osobám se poskytují v souladu s právními předpisy.

Při podezření na speciální vzdělávací potřeby výchovný poradce koordinuje postup se žákem a školským poradenským zařízením. V odborném výcviku se zohlední specifická rizika oboru, bezpečnost práce, dovednosti a tempo osvojování pracovních postupů. Podpora nesmí snižovat bezpečnostní standardy, případné úpravy se plánují s učitelem odborného výcviku a podle potřeby s poradenským pracovištěm.

Právní a metodická východiska

- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména § 22 (povinnosti žáků a zákonných zástupců), § 29 (bezpečnost a ochrana zdraví), § 30 (školní řád), § 31 (výchovná opatření) a § 16 (podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami), vždy ve znění účinném v době řešení situace.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních; od 1. 1. 2027 zohlednit také změnu provedenou vyhláškou č. 170/2026 Sb.
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, zejména povinnosti při podezření na ohrožení dítěte, pokud se na situaci vztahují.
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, a zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, zejména při podezření na jednání, které může naplňovat znaky trestného činu.
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně relevantních příloh a aktuálních metodických materiálů MŠMT.
- Úmluva o právech dítěte, vyhlášená pod č. 104/1991 Sb., v rozsahu relevantním pro ochranu důstojnosti, bezpečí a nejlepšího zájmu nezletilých žáků.
- Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a nařízení (EU) 2016/679 (GDPR), zejména zásady minimalizace údajů a omezení přístupu.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, pokud se na situaci vztahuje.
- Metodické doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, aktualizované v roce 2026.
- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, zejména § 16 (podpůrná opatření), § 22 (povinnosti žáků a zákonných zástupců), § 29 (bezpečnost a ochrana zdraví), § 30 (školní řád) a § 31 (výchovná opatření), vždy ve znění účinném ke dni použití.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v aktuálním znění; změnu provedenou vyhláškou č. 170/2026 Sb. uplatnit od data její účinnosti 1. 1. 2027.
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění, pokud se uplatňuje podpůrné opatření.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, zejména při podezření, že je nezletilý žák ohrožen nebo potřebuje ochranu.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (GDPR) a zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů; sdílení informací pouze v nezbytném rozsahu a na odpovídajícím právním základě.
- Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28, včetně příloh a aktualizací zveřejněných MŠMT.
- Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č. j. 21149/2016, a související aktuální metodické materiály MŠMT.
- Vyhláška č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři, v platném znění.
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, pokud se v průběhu řešení ukáže ohrožení nezletilého žáka.

Právní předpisy se používají vždy ve znění účinném v době konkrétního případu. Při změně právní úpravy škola aktualizuje postupy tak, aby byly v souladu s aktuálním zněním předpisů a interními dokumenty školy.